

ज्वजलपा वा:पौ

JWOJALAPA NEPALBHASA WEEKLY

दैं ६ ल्या: ३५ (पूर्णडक ८७) ने. सं. ११३६ चिल्लाथ्व द्वादशि आइतवा: २०७२ चैत्र ७ गते आइतवार (Mar- 20, 2016)

मू ८।-

१५ दलया नेतृत्वय् राष्ट्रिय आन्दोलन यायेगु घोषणा

ज्वजलपा वा:पौ

नेपा:या आदिवासी जनजाति, मधेसी, दलित, मुस्मां, ल्यूने लानाच्वंगु वर्गानिसें फुक्क उत्पीडित समुदायया राज्यया हरेक निकायसं समानुपातिक समावेशी जुइमा:गु अले पहिचानया आधारय् राज्यया पुनर्संरचना यायेमा:गु माग याना मुलुकया भिन्त्यागू राजनीतिक दलतपाखें मंका: कथं राष्ट्रिय आन्दोलन यायेगु घोषणा या:गु दु ।

संयुक्त लोकतान्त्रिक मधेसी मोर्चा नापं दुध्या:गु संघीय गठबन्धनपाखें शनिवा: येँय् हाकूगु ध्वाँय् नापं विरोध प्रदर्शन यायेगु भवलय् नेतातय्सं आ: राष्ट्रिय आन्दोलन यायेगु धका: घोषणा यानादीगु ख: । संयुक्त लोकतान्त्रिक मधेसी मोर्चा तराई लागाय् या:गु आन्दोलन धइगु क्षेत्रीय आन्दोलन जक जूगुलिं उकिं राज्यसत्ता संचालन यानाच्वपिं नापं तत:धंगु राजनीतिक पार्टीया नेतातय्त मा:गु कथंया दबाव मजुयाच्वंगु ठहर यासैं आर्विल राष्ट्रिय आन्दोलनया आवश्यकता महसूस याना अथे आन्दोलन यायेगु घोषणा या:गु ख: ।

थौकन्हय् भिन्त्यागू पार्टीया संघीय गठबन्धनय् संघीय समाजवादी फोरम नेपाल, तराई मधेस लोकतान्त्रिक पार्टी, तराई मधेस सद्भावना पार्टी, नेपाल सद्भावना पार्टी, सद्भावना पार्टी, राष्ट्रिय

बैशाखया निगूगु वा:निसें राजधानी केन्द्रीत आन्दोलन यायेगु तयारी

मधेस समाजवादी पार्टी, मधेसी जनअधिकार फोरम गणतान्त्रिक, बहुजन समाज पार्टी, लोक दल पार्टी, नेपाल जनजाति पार्टी, सामाजिक लोकतान्त्रिक पार्टी, संघीय लिम्बुवान पार्टी, संघीय जनमुक्ति पार्टी व थारुहट तराई पार्टी नापं याना भिन्त्यागू राजनीतिक पार्टीपाखें अथे मंका: कथं आन्दोलन यायेगु घोषणा या:गु ख: । भिन्त्यागू राजनीतिक दल मध्ये च्यागू संसदय् दुध्या:गु व मेगु संसदय् मदुगु दलत ख: ।

बैशाख महिनाया निगूगु वा:निसें राजधानी केन्द्रीत आन्दोलन यायेगु तयारी भिन्त्यागू दल या:गु दु । उगु आन्दोलनयात पदमरत्न तुलाधरया नेतृत्वय् दुगु आदिवासी जनजाति राष्ट्रिय आन्दोलन नेपालपाखें नं ग्वाहालि यायेगु नाप नापं सहभागी जुइ धका: संघीय गठबन्धनय् दुध्या:गु राजनीतिक दलया नेतातय्सं विश्वास या:गु दु ।

थ:पिन्सं मधेसीतयगु जक मखु आदिवासी जनजातिया पहिचानया मागानिसें समानुपातिक समावेशीनिसें भाषिक अधिकारनिसें सांस्कृतिक अधिकारया तकं माग याना वयाच्वनागुलिं जनजातिया माग नं उगु हे कथं दुगुलिं आ: जुइगु आन्दोलनय् मधेसीत जक मखु जनजातित नं सहभागी जुइ धका: संघीय गठबन्धनया नेतातय्सं आशा या:गु दु ।

संविधानसभापाखें जारी या:गु संविधानय् खस आर्यया अधिकार जक सुनिश्चित यानात:गु अवस्थाय् आदिवासी जनजातिनिसें उत्पीडित समुदाय व पहिचान पक्षधरत छप्पं जुया संघर्ष यायेमा:गु अवस्था व:गुलिं आ:या आन्दोलनयात फुक्क पक्ष समर्थन जुइ धका: थ:पिन्सं विश्वास यानागु नापं आदिवासी जनजाति राष्ट्रिय आन्दोलननिसें नेपा: राष्ट्रिय पार्टी तकं सहभागी जुइ धका: संघीय समाजवादी फोरम नेपालया सहअध्यक्ष राजेन्द्र श्रेष्ठ जानकारी बियादीगु दु ।

आन्दोलनयात बैशाख महिनाय् हे उत्कर्षय् थ्यंकेगु तयारी कथंया जुइ धयादिसैं संघीय समाजवादी फोरम नेपालया सहअध्यक्ष राजेन्द्र श्रेष्ठ ज्वजलपा वा:पौलिसे खँल्हासैं थुगुसीया आन्दोलनया माग जायज जूसां नं प्रमुख दलया नेतात जातीवादी व नश्लवादी जुया छगू जक जातीय बर्चस्व कायम यायेगु नियत ज्वना फुक्क कथंया दर्शनयात त्व:ता: वनाच्वंगु दु धयादिसैं आ: आदिवासी जनजाति, मधेसी, दलितनिसें फुक्क उत्पीडित समुदाय जाना मंका: आन्दोलनय् वनेगु बाहेकया मेगु विकल्प मदु धका: नं धयादिल ।

पत्रकार श्रीकृष्ण महर्जनयात भिंतुना

‘लहना धर्म—मोती नेवा: पत्रकारिता सिरपा:’पाखें सम्मानित जुयादीम्ह नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूया केन्द्रीय नाय: किपूया युवा पत्रकार, किपुलिं पिहां वयाच्वंगु कीर्तिपुर सन्देश वा:पौया सम्पादक नापं ज्वजलपा वा:पौया सल्लाहकार श्रीकृष्ण महर्जनयात भिंतुना । किपूया गौरव कथं वय्क:या पत्रकारिता यात्राय् सफलताया कामना यानाच्वना ।

कीर्तिपुर सन्देश साप्ताहिक व ज्वजलपा वा:पौ

ज्वजलपा वाश्यो

सल्लाहकार
श्रीकृष्ण महर्जन
प्रकाशक:

नजरराम महर्जन
सम्पादक

श्रीकृष्ण तण्डुकार
ले-आउट:

ज्वजलपा डेस्कटप
संवाददाता

भरत महर्जन, निरजमान सिंह
थाकू

प्रिन्ट स्काई, यें

ज्याकू: निखासी त्वा: किपू नपा-३

फोन ल्या: ४३३३००७, ९८४१४०१०७७

ई-मेल : kirtipursandesh@live.com

सम्पादकिय

एसियाया हे दकले प्रदूषण शहर यें गुगु कथं जुल ?

थ्यंमथ्यं स्वलाया दुने वायु प्रदूषणया कारणं बेइजिङ्ग मनुत माक्स तथा न्यासी जुइमा:गु अवस्था वल धका: समाचार पिदंगु इलय यक्व हे नेपा:मित अजूचा:गु ख: । तर बेइजिङ्ग लिपा आ: यें हे एशियाय दकले अप्व: प्रदूषित शहर जुया विउगु दु । विश्वया हे स्वेगूगु थासय ला:गु दु प्रदूषणया ल्याखं यें शहर । थौं वया एसियाया हे दमले प्रदूषण शहरया रुपय हिला वनाच्वंगु यें शहर जुल धका: अध्ययणं क्यंगु समाचार पिदंगु दु ।

बास्तवय यें शहर एसिया दुने दमले अप्व: प्रदूषणया शहर जूगुया कारण छु ख: धका: थुइकेमा:गु ई व:गु दु । थुकिया लिस: पिने वयाच्विं मनुतयसं याइगु अवस्था मदु । थ्व ला स्वयं स्वनिग:या आदिवासी नेवा:तयसं थुइकेमा:गु दु । बागमती विष्णुमतियात प्राकृतिक बरदानया रुपय पुजा याना वयाच्विं नेवा:तसं थौं वया व हे खुसि धइगु खिवा: वइगु ध: जुयावंगुलिं नं थुइकेमा: कि बास्तवय मा:गुसिबें अप्व: जनसंख्या दया अले मा:गुसिबें अप्व: सवारी साधन यें संचालन जुया हे ख: ।

गुलि मा:गु ख: वसिबें अप्व: जनसंख्या नापं गुलि मा:गु ख: वसिबें अप्व: सवारी साधन संचालन जूगुलिं यें देय आ: एसियाया हे दकले प्रदूषित शहर जूगु दुसा कन्हय थन च्वने हे मजिल धा:सा मेपिं फुक्क पिहां वनी तर नेवा:त गनं नं वने फइ नं मखु धका: न्हापा त:भुखाय व्व:गु अवस्थाय हे स्पष्ट जुइ धुंकूगु दु । उकिं नेवा:तयसं आ: थ:पिनिगु भूमि रक्षाया नितिं बिचा: यायेमा:गु ई व:गु दु ।

साहित्य/चिनाखं

हाईकू शौरभ शाक्यया

शौरभ शाक्य

खप

१९. अजब नेपा:
खैं बुट्टा नालु कय्ता
गजब घा:सा ।
२०. षडयन्त्र चु
बार्ताय दुने बु पिइ
नहू षडयन्त्र ।
२१. मातय जूगु ज:
सुलाकासा निभा:या
ख्वाउँसे चिकु ।

२२. अफनं ता:पा:
पला: हथासं वसाँ
बुलुगु मात्या ।
२३. सिमाङ्कन
त्यातु त्यात मन्त्रालय
संधिय नेपा: ।
२४. तस्कर मौजा
सिमाना उखे थुखे
खुल्ला बनेज्या ।

न्हूगु संविधानय भीगु असहमति छु ?

राजेन्द्र श्रेष्ठ

ल्यू नाय: ससफो नेपाल

न्हापाया ल्यंगु

संक्षिप्तय थुगु संविधानया नां, प्रस्तावना व धारातयके च्वंगु कमीकमजोरीत थुकथं दु :

१. २०७२ असोज ३ गते जारी या:गु संविधानया नां नेपा:या संविधान जक तयात:गु दु । एकात्मक व केन्द्रीकृत राज्यया अन्त्य याना: संघीय व्यवस्था पलिस्था जूगु सन्दर्भय संघीयता व राजतन्त्रया अन्त्यया नापं लोकतन्त्रया सर्वोच्च रुप गणतन्त्रया पलिस्था जूगु सन्दर्भय गणतन्त्रया महत्व रणनीतिक महत्व दु । उकिं नेपा:या संविधानया नां संघीय गणतन्त्र नेपा:या संविधान जुइमा: ।

२. प्रस्तावनाय संघीयता व पहिचानया नितिं जूगु मधेस जनविद्रोह व आदिवासी जनजाति आन्दोलनयात क:घा:गु मदु । मानव अधिकारया सर्वोच्च रुप आत्मनिर्णयया अधिकारयात नं क:घा:गु मदु । थुपिं खैत प्रस्तावनाय क:घायेमा: ।

३. धारा ३: राष्ट्रया परिभाषाय फुक्क नेपाली जनता समग्रलय राष्ट्र धयात:गु दु । थ्व एकात्मक राज्य जूगु ईनिसें परिभाषित एकल राष्ट्रिय राज्यया अवधारणा ख: । थुकिं बहुराष्ट्रियतायात स्वीकार या:गु मदु । थ्व राष्ट्र दुने राष्ट्र व राज्य दुने राज्यया पहिचान नापंया संघीयताया मान्यता अ:ख: ला:गु दु । थुगु अवधारणां नेपा:या उत्पीडित जाति/समुदायपिनिगु भाषा, संस्कृति, धर्म व पहिचानयात निषेध यायेगु ज्या या:गु दु । उकिं नेपा:यात बहुराष्ट्रिय राज्यया रुपं परिभाषित यायेमा: ।

४. धारा ४: धर्म निरपेक्षतायात सनातननिसें चले जुया: वयाच्वंगु धर्म संस्कृतिया रक्षाया रुपय अपब्याख्या यानात:गु दु । नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठानपाखें पिदंगु शब्दकोषय सनातन धायेबलय हिन्दु धइगु परिभाषा यानात:गु दु । उकिं धर्म निरपेक्षताया स्पष्टीकरणय यानात:गु व्याख्या चीकेमा: ।

५. धारा (७) : देवनागरी लिपिइ च्वइगु नेपाली भाषा नेपा:या सरकारी कामकाजया भाषा जुइगु खै न्ह्यथना: भाषिक रुपं खस भाषायात जक नेपालीया दर्जा विइगु व संघय भाषिक एकाधिकार व विशेषाधिकार कायम यायेगु व्यवस्था या:गु दु । थुकी प्रदेश सरकारया कामकाजया भाषात तकं संघया सरकारी कामकाजया भाषा जुइकथं बहुभाषिक नीति अवलम्बन यायमा: व उगु भाषातयत् संविधानया अनुसूचीइ

सूचीकृत यायेमा: । अथेहे धारा ९ या निशाना छापय न्ह्यथनात:गु संस्कृत भाषा चीकेमा: ।

६. धारा ११(६) : वैवाहिक अंगिकृत नागरिकताया सन्दर्भय संघीय कानून कथं जुइगु न्ह्यथनात:गु दु । थुगु सम्बन्धय सम्बन्धित देसया नागरिकता परित्याग यायेधुंका: तत्काल नागरिकता विइगु पुलांगु व्यवस्थायात हे निरन्तर ता विइमा: ।

७. धारा ३१(५) : प्रत्येक समुदाययात मातृभाषां शिक्षा कायेगु हकया पुलांगु व्यवस्थायात निरन्तरता व्यूगु दु । तर राज्यया पाखें उकिया नितिं छुं नं दायित्व का:गु मदु । थुकी राज्य स्रोत, साधन व ग्वाहालि उपलब्ध याकेमा:गु खै न्ह्यथनेमा: ।

८. धारा ३८(४) : राज्यया फुक्क निकायसं मिसायात समानुपातिक समावेशीया हक जुइगु खै न्ह्यथनात:गु दु । तर उकीदुने जातीय/समुदायगत समानुपातिक प्रतिनिधित्वया व्यवस्था यानात:गु मदु । थुकी राज्यया फुक्क निकाय जक मजुसे अंगतयके नं समानुपातिक समावेशी जुइगु व मिसापाखे नं जातीय/समुदायगत जनसंख्याया अनुपातय जुइगु व्यवस्था यायेमा: ।

९. धारा ४० : दलित समुदायया हकय शिल्पी समुदायया रुपय पहिचान नापंया विशेष प्रदेशया हक दइगु खै न्ह्यथनात:गु मदु । उत्पीडनया क्षतिपूर्ति या मान्यतायात नं अस्वीकार या:गु दु । थुपिं खैत नं थुगु धाराय न्ह्यथनेमा: ।

१०. धारा ४२(१) : सामाजिक न्यायया हकय सामाजिक रुपं ल्यूने ला:गु मिसा, दलित, आदिवासी, आदिवासी जनजाति, मधेसी, थारु, आर्थिक रुपं विपन्न खस आर्य नापं १७ गू क्लस्टर तया: समावेशीया हक दइगु न्ह्यथनात:गु दु । थुकी पुलांगु समानुपातिक समावेशीया हक दइगु व्यवस्था चीकूगु दु । आदिवासी जनजाति तयेधुंका: हाकनं आदिवासी धैगु मेगु शब्दया आवश्यकता मदु । अथेहे सकारात्मक विभेदय मूधारय च्वंगु आर्य समुदाययात तयेगु जरुरी मदु । थ्व धार य स्पष्टया नापं विभेदय लाकात:गु जाति/समुदाययात राज्यया फुक्क अंग, तह व निकायसं समानुपातिक समावेशीया हक दइगु खै न्ह्यथनेमा: ।

११. धारा ५१(छ) : राज्यया नीति अन्तर्गत प्राकृतिक श्रोत साधनय स्थानीय समुदाययात अग्राधिकार विइगु धयात:गु दु । आइ.एल.ओ. महासन्धि १६९ अनुमोदन यायेधुंका: मुलुक वकथं आदिवासीयात अग्राधिकार हक व्यूगु मदु । आदिवासीपिनिगु प्राकृतिक श्रोत साधनय अग्राधिकारया हकयात राज्यया नीतिइ जक मजुसे मौलिक हकय हे तयेमा: । अथेहे आदिवासी जनजातिले सरोकार तइगु विषयतयके इमित स्वतन्त्र, अग्रिम, सुसूचित सहमतिया हक दइगु व्यवस्था नं यायेमा: ।

१२. धारा ५६ : उपधारा ३ या अनुसूची ३ सं च्वंगु ७ प्रदेश व उकी क:घाइगु जिल्ला चीका: पहिचानया आधारय संघीय प्रदेश निर्माण जुइगु व्यवस्था यायेमा: । उपधारा ४ य जिल्ला सभाया तह चीका: स्थानीय निकाय संघीय कानूनया पलेसा प्रदेश कानून बमोजिम नीस्वनेगु व्यवस्था यायेमा: । अथेहे उपधारा ५ य स्वायत्त क्षेत्र, संरक्षित क्षेत्र व विशेष क्षेत्र (गैर भौगोलिक क्षेत्र) या व्यवस्थायात अमूर्त रुपय सामाजिक सांस्कृतिक संरक्षण वा आर्थिक विकासया नितिं धायेगु पलेसा अल्पसंख्यक, सीमान्तकृत व लोपोन्मुख जाति/समुदायया पहिचान व इमिगु राजकीय सत्ता व शासनधिकार दूगु संघीय राज्यया विशेष संरचनाया रुपं नीस्वनेगु व्यवस्था यायेमा: ।

१३. धारा ५७ : अनुसूची ५ य न्ह्यथनात:गु प्रदेशया अधिकार सूचिइ छैं जग्गा रेजिष्ट्रेशन, सवारीसाधन कर, मनोरञ्जन कर, विज्ञापन कर, पर्यटन, कृषि आयलय कर, सेवा शुल्क, दण्ड जरिवानायें जा:गु पञ्चायत कालय जिल्ला पञ्चायतयात विइगु अधिकार जक व्यूगु दु । थुकिं प्रदेशया सामर्थ्यता जुइमखु । उकिं म्होतिं व्यक्तिगत आयकर, अन्त:शुल्क, प्रदेश दुनेया प्राकृतिक स्रोत कर प्रदेशयात विइमा: । उकिया नापं मूल्य अभिवृद्धिकर, भन्सार, संस्थागत आयकर आदि नं बाँडफाँड जुइगु स्पष्ट व्यवस्था जुइमा: ।

१४. धारा ५८ : संविधानय न्ह्यथना: मत:गु अवशिष्ट अधिकार संघयात व्यूगु दु । संघीय व्यवस्थाय प्रदेशत संरचनाया रुपं जक मजुसे सार्वभौम एकाईया रुपं दइगु जुया: थ्व अधिकार संघयात मजुसे प्रदेशयात विइमा: ।

१५. धारा ५९(२) : साभा सूचि व आर्थिक अधिकारलिसे सम्बन्धित प्राय: फुक्क विषयस संघयात जक अधिकार बियात:गु दु । थ्व सहवर्तीय अधिकार क्षेत्रदुने लाइगु जूगुलिं सम्बन्धित प्रदेशयात नं अधिकार विइमा: ।

१६. धारा ६२ : राष्ट्रपतिया निर्वाचन संघीय संसद व प्रदेश सभाया सदस्यतपाखें यायेगु व्यवस्था यानात:गु दु । थुकिया पलेसा वालिग मताधिकार या आधारय राष्ट्रपतिया प्रत्यक्ष निर्वाचनया व्यवस्था यायेमा: । नापं उपराष्ट्रपति फर क प्रदेश, लिङ्ग व समुदायया जुइगु व्यवस्था यायेमा: । अथेहे राज्यपालया रुपं धारा १६३ स प्रदेश प्रमुखया व्यवस्था चीका: धारा १६८ य प्रदेशया मुख्यमन्त्रि प्रत्यक्ष निर्वाचित जुइगु व उपमुख्यमन्त्री फरक प्रदेश, लिङ्ग व समुदायया जुइगु व्यवस्था यायेमा: । स्थानीय निकायया अध्यक्षपिं नं प्रत्यक्ष निर्वाचित जुइगु व्यवस्था यायेमा: ।

१७. धारा ७६(९) : देसया मन्त्रिपरिषद समावेशी सिद्धान्तया आधारय दयेकेमा:गु व्यवस्था दु । थुकी शक्ति पृथकीकरणया मान्यताया आधारय वालिग मताधिकारपाखें ल्यइगु राष्ट्रपतिं समानुपातिक समावेशी जुइकथं मन्त्रिपरिषद नीस्वनेगु व्यवस्था यायेमा: । कथंहं.....

लहना-धर्म-मोति नेवा: सिरपा: श्रीकृष्णयात व लहना-सुर-सम्मान सुरेन्द्रयात

लहना वा:पौ स्वदं क्यंगु व 'ख्वताबजि' खुस:ब्व प्रसारण जूगु लसताय् विशेष ज्याभव:

ज्वजलपा वा:पौ

नेपालभाषाया लहना वा:पौ निर्दे फुना: स्वदं क्यंगु लसताय् व ईमेज च्यानल टेलिभिजनपाखें प्रसारण जुयाच्वंगु नेपालभाषाया टेलिसिरियल 'ख्वताबजि' खुस:ब्व: पूर्वंगु लसताय् वंगु शुक्रवा: यँय् छगू लसता ज्याभव: यात ।

नेपाल संवत् न्हदं राष्ट्रिय समारोह समिति ११३६ या नाय: डा. महेशमान श्रेष्ठया मूपाहाँसुइ न्ह्या:गु उगु ज्याभवलय् निक्व:गु 'लहना-धर्म-मोति नेवा: पत्रकारिता सिरपा:' व न्हापांगु 'लहना-सुर-सम्मान' नं ल:ल्हा:गु ख: ।

निक्व:गु लहना-धर्म-मोति नेवा: पत्रकारिता सिरपा: नेवा: राष्ट्रिय पत्रकार दबूया केन्द्रीय नाय: श्रीकृष्ण महर्जनयात ल:ल्हा:गु ख:सा न्हापांगु लहना-सुर-सम्मान सिरपा: नेपालभाषा संकिपा ख्य:या नांजा:म्ह निर्देशक कलाकार सुरेन्द्र तुलाधरयात ल:ल्हा:गु ख: ।

म्हति भिद्व:भिद्व: तकाया उगु सिरपा:या दातापि लहना-धर्म-मोति नेवा: पत्रकारिता सिरपा:या दाता लक्ष्मण गवाल व लहना-सुर-सम्मान सिरपा:या दाता व्यापारी सुरबहादुर श्रेष्ठ ख: । ज्याभवलय् न्वंवासें लहना धर्म-मोती नेवा: पत्रकारिता सिरपापाखें सम्मानित जुयादीम्ह युवा पत्रकार श्रीकृष्ण महर्जनं नेवा: पहिचान, नेवा: समाज, समानता, समानुपातिक समावेशीताया नितिं थ:म्हं यानाचवनागु पत्रकारितायात अफ अफ: भाला कुबिइकेगु ज्या उगु सिरपा: पाखें या:गु दु धयादिल । वय्कलं गबले तक थ: ख्व धर्तीइ म्वानाचवनी अबले तक नेवा: पहिचान, समानुपातिक समावेशी, नेवा: समाज रुपान्तरण असमानताया विरुद्ध संचार माध्यमपाखें स: ख्वयेका चवनेगु जुइ धका: बचं बियादीगु ख: ।

अथे हे लहना सुर सम्मानपाखें सम्मानित जुयादीम्ह निर्देशक सुरेन्द्र तुलाधरं थ:त सम्मान याना ह:पा: विउगु नापं समग्र कलाकारि ता ख्य:यात हे सम्मान या:गु ख: धका: धयादिल ।

ज्याभवलय् पाहाँकथं नेपाल सुनचाँदी व्यवसायी महासंघया नाय: मणिरत्न शाक्य, उपत्यका अपराध अनुसन्धान महाशाखाया प्रमुख सर्वेन्द्र नाथ खनालपि भायादीगु ख: ।

ज्याभवलय् लहना वा:पौया दुज: नृपेन्द्रलाल श्रेष्ठ लसकुस न्वचू बियादीगु ख:सा ईमेज च्यानलया दुज: रघुवर मानन्धरं ईमेज च्यानलय् नेपालभाषाया सिरियल 'ख्वताबजि' खुस:ब्व सुधांलाकक प्रसारण जूगुलिं सकलसित सुभाय् देछानादीगु ख: ।

ज्याभवलय् उपत्यका अपराध अनुसन्धान महाशाखाया प्रमुख सर्वेन्द्र नाथ खनालयात विशेष रुपं हंगु ख: । वय्क:यात उपत्यकाय् अपराध सम्बन्धि दुग्यंक अनुसन्धान याना: अपराध नियन्त्रण यायेगु ज्याय् सुधांलाकक पला: न्ह्याकदीगुयात कदर यासें उकथं सम्मानपूर्वकं हंगु ख: । ज्याभवलय् 'ख्वताबजि' खुस:ब्व प्रसारण जूगु लसताय् ईमेज च्यानलया उपाध्यक्ष इन्दिरा मानन्धरं 'केक' ताना: लसता प्वकादीगु ख:सा 'ख्वताबजि' खुस:ब्वतक प्रसारण जूगु लसताय् नेपाली संकिपाया नांजा:म्ह नायिका रेखा थापां ईमेज च्यानलया उपाध्यक्ष इन्दिरा मानन्धरयात सुभाय् पौ ल:ल्हानादीगु ख: । ज्याभव: विराजकाजी राजोपाध्याय न्ह्याकादीगु ख: ।

चैत्र १२ व १३ गते किपुली कीर्तिपुर-लिजेन्ड अफ कीर्तिपुर क्यनीगु

२५० वर्ष न्ह्य: गोरखाया जुजु पृथ्वीनारायण शाह नं किपुली हमला या:बलय् किपूमितसैं यायेगु तातुना वइगु चैत्र १२ व बहादुरीपूर्वक सामना या:गु नापं कीर्तिलक्ष्मी याक:चां हे गोरखा सैनिकतनाप बहादुरीपूर्वक सामना या:गु बासुपासाया उपन्यासया आधारय् दय्का त:गु फिल्म "कीर्तिपुर-द लिजेन्ड अफ कीर्तिलक्ष्मी" ख: ।

निर्दे न्ह्य: हे दय्के सिध:गु थुगु फिल्म सेन्सर बोर्डय् थानाच्वंगु आ:तिनि स्वीकृति दुगु

ख: । किपूया इतिहास बारेया फिल्म जुया: किपुलिं हे सुरु यायेगु तातुना वइगु चैत्र १२ व १३ गते पाँगाया कृष्ण सिने भिजनय् क्यनीगु जुगु दु । वंगु चैत ४ गते विहिवा: किपूया पांगा वनेगु दोपातय् च्वंगु क:सि रेष्टुरेन्टय् छगू पत्रकार मुँज्या याना: जानकारी ब्यूगु ख: । उगु पत्रकार सम्मेलनय् फिल्मया निर्देशक व सम्पादक प्रदीप खड्गी संकिपाया बारे

जानकारी बियादिसैं वइगु चैत्र १२ गते निगू शो व चैत्र १३ गते स्वंगु शो जुइगु जानकारी बिया दिल ।

'कीर्तिपुर : द लिजेन्ड अफ कीर्तिलक्ष्मी' संकिपायात गृहमन्त्रालयं बन्देज यानात:गु विषययात ध्वाथुइका: दिसैं भाजु खड्गीं गृहमन्त्रालयपाखें जुजु पाण्डेया छुं छुं लूयात कया: बन्देज त:गु व उगु लूत छुं भच्चा काटे यायेमा:गु जानकारी

बियादिल । ज्याभवलय् देसय् शाहवंशया अन्त्य जुइथुंकेगु जूसां नं सरकारी निकाय दुने आ:तक नं शाहवंशया किच:त दनीगु खँ थुगु संकिपायात बन्देज त:गुपाखें छर्लङ्ग सीदूगु खँ पत्रकारपिंसं पिका:गु ख: ।

जुजु पृथ्वीनारायण शाहं किपू देय् गुकथं छलकपट व धर्मयुद्धया अ:ख: युद्ध याना: त्याकल धैगु इतिहास न्ह्यव्वयात:गु संकिपा 'कीर्तिपुर : द लिजेन्ड अफ कीर्तिलक्ष्मी' मुक्कं भिएफएक्स प्रविधि निर्माण यानात:गु संकिपा ख: ।

थुगु संकिपाय् हिसिला महर्जन, मणिराज लवत, मदनदास श्रेष्ठ, सुशील राजोपाध्याय, विनोद श्रेष्ठ, संजय शर्मा, वशराज थुगु संकिपायात पण्डित, मञ्जु छर्लङ्ग, लक्ष्मी गिरी, अन्जला नक:मि, सनित शाहीपनिगु मू भूमिका दु ।

छायांकन शंकर महर्जन व नविन जोशीं यानादीगु ख:सा थुगु संकिपाया कार्यकारी निर्माता विर ेन्द्र ताम्राकार व निर्मातापिं प्रेम खड्गी व अनन्त श्रेष्ठ ख: । अथेहे कला निर्देशन केके मानन्धरं यानादीगु थुगु संकिपाया

भिएफएक्स सुपरभाइजर सन्तोष केसी ख:सा बाखं बासु पासाया कीर्तिपुर नांया उपन्यासपाखें कयात:गु ख: ।

किपूया इतिहासय् उगु इलय् गोरखाया जुजु पृथ्वीनारायण शाह नं या:गु आक्रमणया छगू कालखण्ड न्ह्यव्वयात:गु थुगु संकिपा स्वयेधुंका: किपूवासीपिन्त जक मखु सकल नेपा:मिपिन्त हे उगु ईया इतिहास लुमंका विइ ।

थौं कन्हय् किपुली दरबार मदयेधुंकेल, लायक् त्वा: जक ल्यं दनी । थुगु संकिपाय् भिएफएक्स प्रविधि छयला: उगु ईया दरबार क्यनात:गु दु । थुकिं याना: हाकनं छक्क: थुगु संकिपा स्वयेधुंका: स्वकुमिपिन्त उत्सुकता व अजू चायेका: विइ ।

उकिं छक्क: स्वये हे मा:गु संकिपा कथं कयात:गु दु संकिपा 'कीर्तिपुर : द लिजेन्ड अफ कीर्तिलक्ष्मी'यात ।

वइगु चैत्र १२ व १३ गते क्यनीगु थुगु संकिपा 'कीर्तिपुर : द लिजेन्ड अफ कीर्तिलक्ष्मी'या टिकट मू १५० तका जक तयात:गु दु ।

फोगिं

—नाति महर्जन—

द्यःचपा, पाँगा

गणेद्यःयाथाय फोना चोनिम्ह

फोगिं छम्ह दु लैय् च्वनाच्वनिम्ह

न्ह्याबलें भ्वाथ छ्प्वः तिव्क तथाः

द्यःया लुखा न्ह्योने पिया च्वनिम्ह

न्ह्याबलें भ्वाथः लै पुना तइम्ह

छ्यं छगलं धुलें गय्का जुइम्ह

आलमोनियमया खला न्ह्योने तथा

द्यः नां का कां फोना च्वनिम्ह

मिखा प्वाकः प्वाकः वंम्ह

ख्वालय् छ्यंगु धुजि धुजि काःम्ह

म्हुतुई वा मदगु लि यानाः

म्हुतु हे पक् चिने धुंकुम्ह

सँ फुक्क तुयुइ धुंकुम्ह

तैनय् थाहाँवने थाकुइ धुंकूम्ह

भचा उखे थुखे वन मालकि

तुतां मदय्क वने मफुम्ह

ताउतक दना च्वने मफुम्ह

फिरिफिरि खाना न्यासि जुइम्ह

स्वय्वले हे गोतुली थं चों

अपाय्चकं हे कमजोरम्ह

ख्याः स्वय्वले हे दयावंम्ह

ला खाना हे नके माःथें च्वंम्ह

बुढाम्ह फोगिं छम्ह वयाचोन

गणेद्यःयाथा आः न्हूम्ह छम्ह

तःन्हु मछि द्याँलाम्ह थें च्वंम्ह

ल्हाः तुतिइ छेंगु व

क्वय्जक जुइ धुंकूम्ह

च्यान्हया छकः हे प्वाःजाय्क

नयेखंगु खैमखु

प्वाः हे चाला वनि थें च्वंम्ह

सुनां हे मस्य् व गन च्वंम्ह

गबले वया थन च्वंवःम्ह

उखुनु तसकं वाफय् वः बलय्तिनि

थन सतले च्वनाच्वंगु खँम्ह

संपति धैगु छुं लोभ मदुम्ह

फोना वगु ली हे संतोस याइम्ह

गबलें प्वाःजाय्क नया दनि

गबलें बागः प्वाः जाय्वं गाःम्ह

सुयानापं अप्वः खँल्हाई मखुम्ह

नां व गाँ न्यनकि ख्ववि वय्कीम्ह

वया मनय् गजाःगु चोत लाःगु दुजुई

थःथिति नां कालकि ख्या क्यनीम्ह

खँल्हाइगु स्वय्वले सःस्यूम्हथें च्वंम्ह

फोगिं सां भलाद्मी लसी वःम्ह

सुयातं नुगलय् मस्याक

द्यके वक्क सित

जय जुइमा धया च्वनीम्ह

न्ह्याम्हसँ न्ह्यागु व्यूसां ज्यूम्ह

वछि थत कया वछि वखुंयात नकीम्ह

फोनावःगु जाकि हे

पशुपंछीयात नका

दान धर्म यायसःम्ह

थौं यैर्च्वापिं साहुत द्यके वल

फोगिं खना इपिं अजु चाल

फोगिया लिक्क वना इमिसं

छु हालत याना जुयागु छँ धाल

फोगिया अवस्था खँ खँ खल

नु जिपिं नाप छेंय् वनेनु धाल

म्वाः व पापितयगु ख्वाः स्वय् म्वाः

जिमिसं छत्त नकाःतय् नु धाल

जि नं खँ ल्हानाः च्वंथाय् वना

साहेतय्के फोगिया बारे न्यना

थ्व गनच्वंम्ह छाय् फोना नःम्ह

हुँ रे साहुजी थौं थ्व

खँ जिमित कना

थ्व बाखँ यक्व ताहाकःतिनी

थौं कनाः सिधइ मखुनि

दाजु किजायाके धर्म

मन्तकि थुलिसिकि

सकसित नं थथे जुइफु खनि

न्हापा थ्व नादंम्ह साहु थें च्वंम्ह

सकसिनं मानय् याकाः जुइम्ह

गरिवतय्त माक्क ग्वाहालि याना

धर्म कर्म जक याना जुइम्ह

धर्म हे मदुपिं थ्वया दाजुकिजापिं

राक्षस थें च्वपिं थ्वया तताजुपिं

इमिगु हे जालय् लाना थौं थः किजां

फोना नःगु स्वयाच्वपिं

थौं किजाया संपत्ति कयागु जक खनि

भगवानं इमित नं थ्वहे गति याइतिनि

मनूतय्गु आत्मा स्याना काःगु संपति

ग्वन्हु तिकय् जुयाच्वनि

कारखाना दय्कीत दाजुपिन्सं हेकल

छेंफुक्कं वैगु वैकय् बह्मतय्कल

धेवा दक्व दाजुपिन्सं हिनामिना याना

थ्वयागु संपति दक्व लिलाम जुल

थौकन्हे मनूतय्के धर्म मदु

धेवाया लागि अबु नं धाइमखु

न्ह्यागु यानासां थः तःमिजुइत

क्तःपिन्त स्याना नैगु

फोगिया खँ ककं साहुनं ख्याहल

खँ कने मफुत वँ हिकु वय्कल

बल्ल हिकु वःगु दिना जित स्वया

छिमिगु भरे तोतावने

भचा बिया या धयावन

लैय् व वं जिं मति याना

हरे शिव गजाःगु थौकन्हेया जमाना

छम्ह हे मां नं बुइकातःपिं दाजुकिजां

नया च्वन थःहे दाजु किजा स्याना

सनिवार खुनु न्हापा देकि वना

फोगिया प्वः थौं लैय् मखना

सायद ख्वाः सिला

च्वनजुइ धैगु मतितया

जि थःगु छेंय् पाखे स्वया वया

लँदथुइ द्यःपालाःया काय् नं सःतःवल

यः बाज्या व फोगिं सिनाच्वन धाल

हुँ मनू मुनाःच्वंथाय् खेलय् दथुइलाक्क

सिनाच्वन व ला भ्वाथःप्वः घय्पुनाः

म्हिगःतक ला छुँ हे म्वाःम्ह

यैवःपिं साहुत नाप खँ ल्हानाच्वंम्ह

छक्वलं छु त्वचं कलजुई थौं

आया छकः हे धाय् म्वाःक सिनावंम्ह

फोगिं सित धकाः बयान जुल

द्यकेवःपिं सकलें स्व वल

वहे भ्वाथः प्वः

घय्पुनाः सिनाच्वंगु खना

सकसिनं मिखां ख्ववि वय्कल

जि छें वनाः तुयगु गा छपु कयाहया

सिइम्हेसिया म्हय् त्वःपुया बिया

द्यः पालाः नं अबिर

सिन्ह व स्वां होलाविल

स्वः वपिन्सं नं श्रद्धाञ्जली विल

स्वां निफो छया

थौं करोडपति फोगिं सिनावन

थ्व स्वार्थी समाज तोता वन

थः दाजुकिजापिन्त करोडपति याना

थः फोगिंजुया फोना नयावन

सुख दुःख फुक्कं वांछ्वया वन

पाप धर्मया प्वः छ्प्वः लिसे यन

थ्व नश्वर शरीर थन हे त्याग याना

याउँक स्वर्ग वास जुयावन

छं फुक्कं थूगु खः

सुमरन याय्माःगु

जिं छन्त सुमरन याय्माःगु

करँ क्यंगु मदु

छायधासा जिं छन्त

त्वःमंकागु मदु

छँ जित सागरथँय् भय्वीक

मिखायात मिखां

चुप नया रस त्वनाँ

माया याना बिउसां

जिं छंगु रासलिलाय् भ्यलय्वुया

सम्मिलित् जुईमफु

अय्जुया क्षमा याना व्यु

छाय्धासा जिं छन्त

भतिचा सुख बिया

यक्को दुःखबिई चाहे मजु

माखापिखाया जालय् भुजिं लाःथें

मतिनायागु जालय् क्यंका

थ्व भवसागरे अलमलय्

याये चाहे मजु

मधुर सुंथय चक्ना च्वंगु

नर्कतिनी चुलुवया मुसुकया

च्वंगु जिवनय्

जि खसु जुया लँपंख्याः

अशोक सोकी

जुइ चाहे मजु

अलय् भुलय् जुया

भुलय् याना

छट्पटय् छन्त यात धाःसा

जि नं जुइ

अलय् न्हयावलय् न्हयाथ्थाय्न्

मधुरस त्वंका याउँका विइ

चाहे जु,

उकें

थ्व ज्ञान रस त्वंका छंगु

मनया मत च्याकाः

जि छ प्रति त्याग याना

जि तापाक्क वना

सुर्छोयागु किरण थें

आनन्द रस बिया

च्वनागु दु ।

नेवाः दल दय्का वनेनु

कवि राम महर्जन

नगां, किपू-१६

नेवाःत भीपिं मिले जुईमाल

नेवाःया संजाल फैलय् याय्माल

नेवाः नं नेवाः थकाय् माल

तुति ज्वना सालेगु बानि त्वःतेमाल

नेवाःतय्गु ल्हातय् नं राजकाज लाकेमाल

थ्व आज्जु पूर्वकेत नेवाः दल दय्के नु

चुनावय् नेवाः नेता थनाः

भोट बियाः त्याके माल

बृहत नेवाः समिति दय्के माल

यें, यल, खप, किपू सकभनं

थ्व खँयात ब्यापक न्ह्याके माल

नेवाःया सकल पासापिन्सं थुइकेमाल

नेवाः दल दय्के हे माल

नेवाःया संजाल फैलय् याय्माल

नेवाःत सकलें मिले जुईमाल

नेवाःतय्सं नं राजनीति याय् सयके माल

नेवाः पत्रकार ख्वप कचाया नायः खाइजू

नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबू ख्वप कचाया नायः अन्नपूर्ण न्हिपौया पत्रकार ईश्वर काजी खाइजू निर्वाचित जुयादीगु दु । दबूया शनिवाः जूगु निक्वःगु तःमुँज्यां खाइजुया नेतृत्वय् भिंस्वम्हेसिया न्हूगु ज्यासना पुचँ सर्वसहमतिं ल्यःगु खः । न्वकू सुन्दर शिल्पकार, छ्वाञ्जे सिमान्त शिल्पकार, ल्यू छ्याञ्जे रामगोपाल

तमखु व दांभरीइ दीपकयात ल्यःगु दु । अथे हे दुजलय् रमिता त्वानावासु, रीता दुवाल, प्रतिमा सैजू, सुरेन्द्र श्रेष्ठ, किरण सुवाल, नारायण त्यात, प्रकाश मल्ल व राजन गरु सर्वसम्मतिं ल्यःगु खः । अथे हे दबूया राष्ट्रिय महाधिवेशनया नितिं भिंछम्ह पार्सदत नं सर्वसहमतिं हे ल्यःगु दु । पार्षदय् कृष्णकाजी मानन्धर,

कृष्ण किसी, कृष्ण प्रजापति, बाबुकाजी साँछें, श्रेष्ठ, सुन्दर श्रेष्ठ, जीतेन्द्र श्रेष्ठ , हसना लवजु, चन्द्रकृष्ण श्रेष्ठ, रत्नकृष्ण श्रेष्ठ, विनोद कोजू व राजाराम नापित यात ल्यःगु दु न्हूगु ज्यासना पुचः ल्यये न्हयः जूगु ख्वप जिल्लाय् तःमुँज्याया उलेज्या नेपाल प्रेस काउन्सिलया अध्यक्ष बोरण्वहादुर कार्की यानादिसं वय्कलं देशया सार्वभौमिता, स्वतन्त्रता व राष्ट्रिय अखण्डता खतराय्

लानाच्वंगु अवस्थाय् फुक्क भाषाभाषी, जातजाति व क्षेत्रया संचाकःमित संवेदनशील जुया न्ह्याः वनेमाः धयादिल । अथे हे नेपाल पत्रकार महासंघया अध्यक्ष महेन्द्र विष्टं श्रमजीवी पत्रकारतय्गु अवस्था दयनीय जूगुलिं पत्रकारितायात मर्यादित, व्यवस्थित व आकर्षित यायेत श्रमजीवी पत्रकारया न्यूनतम पारिश्रमिक १९ हजार पाँच सय व सञ्चार खर्च एक हजार याना २० हजार पाँच सय

सिफारिस यानागु खः धयादिल । नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबूया केन्द्रीय नायः श्रीकृष्ण महर्जनं नेपाल पत्रकार महासंघ फुक्क भाषाभाषी व जातजाति नापं क्षेत्रउा सञ्चारकर्मीतय्गु मंकाः संस्था जुइ मफुगु गुनासो यानादिल ।

वय्कलं महासंघं मंकाः संस्थाया भूमिका निर्वाह याये मफत धाःसा समानान्तर महासंघया रुपय् आदिवासी जनजाति पत्रकार महासंघयात यंकेफु धकाः ख्याच्वः बियादिल ।

ज्याभ्ज्वलय् गोरखापत्र न्हिपौया निमित्त प्रधान सम्पादक पुस्करभक्त माथेमा, राष्ट्रिय समाचार समितिया प्रधान सम्पादक राजु शाक्य, नेवाः देय् दबूया कार्यबाहक मूछ्याञ्जे माइलाबाबु द्यौला, नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबूया न्वकू राज्यलक्ष्मी शाक्य, मूछ्याञ्जे उदेन न्हूसायमी, नेपाल पत्रकार महासंघ ख्वपया छ्याञ्जे जगत प्रजापति लगायतया व्यक्तित्वपिन्सं थःथःगु नुगःखँ प्वंकादिल ।

टक्सारया म्हसीका

पूर्वी नेपा:या माच किराती धइगु भोजपुर जिल्लाया खिकामाछा लागाय् थनिनिस: दँ न्ह्य:निसें स्वनिग:या आदिवासी नेवा:त च्वनाच्वंगु वस्ती ख: टक्सार । किराती राईतय्गु आदिभूमि जुयाच्वंगु छिकामाछा धइगु छगू पुलांगु वस्ती ख: राईतय्गु । राणाकालय् वना नेवा:त च्वनेवं उगु लागाय् बजार जूगु ख: ।

अले व हे टक्सार बजार नेवा:तय्गु म्हसीका जुयावंगु ख: । धरान, धनकुटा जुया वनेमा:गु टक्सार बजार सदरमुकाम भोजपुर २ किलो मिटर दक्षिणपाखेया टक्सार धइगु नेवा:तय्गु वस्तीया नामं म्हसीका बियाच्वंगु दु । नेवा:तय्गु थ:गु हे कथंया संस्कृति संचालन याना वयाच्वंगु टक्सार धइगु भोजपुर जिल्लाया छगू महत्वपूर्णगु बजार ख: । बौद्ध धर्मया ल्याखं थेर वादीतय्गु दक्ले न्हापांगु विहार दयेकूगु टक्सार बजार ख: । आ: तकया दुने अन लुयाव:गु अभिलेख धइगु छगु: गं ख: । उगु गंया अभिलेखय् विक्रम संवत् १८९४ योमरि पुन्हि धका: उल्लेख जुयाच्वंगु दु । अथे हे अन वंषि पण्डितत मध्ये बयाकरण नेपाल टक्सार बर्णण धका: च्वयात:गु चिनाखँ छपु लुयाव:गु दु । उगु चिनाखँय् विक्रम संवत् १८७२ उल्लेख यानात:गु दु । उकिं उगु ईसिवें न्ह्य: हे न्हापाया छिकामाछा लिपावना टक्सार जूगु थासय् वस्ती दुगु खयेमा: धका: अनुमान यानात:गु दु ।

टक्सारय् नेवा:तय्गु वस्ती

न्हापा खिकामाछा धाइगु थाय् ज:ख: सिज:या खानी दुगु ख: । उकिं राणाकालय् ध्यवा दयेकेगु नितिं उगु थाय् ल्य:गु ख: । तत्कालिन अवस्थाय् भिमसेन थापाया इलय् ध्यवा पिकायेगु थाय्या रुपय् विकास यायेत यलया नेवा:तय् अन यंकूगु ख: ।

अन ध्यवा छगु: व निग:या ध्यवा दयेकेगु ज्या या:गु ख: । तका पिकाइगु अर्थात ध्यवा पिकाइगु ख: । तका मारे यायेगु अद्वा जुया हे तक्सार धका: नां जूवंगु धया वयाच्वंगु दु । उगु इलय् अन वंषि नेवा:तय्सं ध्यवा पिकायेगु नाप नापं कँय् व सिज: व लीया थलबल दयेकेगु ज्या तकं या:गु ख: ।

कच्चा पदार्थ नं अन हे दुगुलिं अन वंषि नेवा:तय्सं थ:ला:पिन्त तकं स:ता: अन हे च्वना व्यवसाय याना न:गु ख: । अले नेवा:त च्वंगुलिं टक्सारय् थ:गु हे पहलं नेवा:तय्गु वस्ती विस्तार जूगु ख: । लिपांगु इलय् वना ला अन भिद्ध:म्हसिवें अप्व: नेवा:तय्गु वस्ती विस्तार जूगु ख: । वस्ती विस्तारया भवलय् अन च्वंवंषि नेवा:तय् नेवा: हे पहलं त्वा:या नां तयेगु ज्या नं या:गु ख: । भिन्ध: त्वा:, गणेद्य: त्वा:, दथु त्वा:, विषणु त्वा:, दबू त्वा:, नापं जोगी गां तकं दुगु ख: । जोगी गां धइगु कपालीत च्वनीगु वस्तीयात धाइगु ख: । नेवा: समाज दुने शाक्य, बज्राचार्य, ताम्रकार, तुलाधर, कपाली, श्रेष्ठ, नक:मि लगायतया जातीयपिनिगु वास्तु दुगु ख: । नेवा:त सकलें जाना अन थ:गु हे कथंया संस्कृति तकं विकास या:गु ख: ।

टक्सारय् नेवा: संस्कृति

टक्सारय् नेवा:त च्वनेवं थ:गु हे कथंया संस्कृति विकास या:गु दु । विशेष याना यलय् नं अप्व: मनूत वनाच्वंगुलिं यलया संस्कृति नाप यक्व ज्व:ला: । यलया बुंगद्य: जात्राया इलय् यलया गुगु थासय् अर्थात त्वालय् जात्रा जुइगु ख: उगु उगु हे थासं वंषि नेवा:तय्सं मूल जात्रा कथं नाला वयाच्वंगु दु । अथे हे बुंगद्य:या जात्रानिसें कृष्ण द्य:या जात्रा, बुद्ध जयन्तीया भवलय् जात्रा यायेगु तकं याना वयाच्वंगु ख: । नेपालय् हे दक्ले न्हापां बुद्धजयन्तीया भवलय् बुद्धया मूर्ति तया जात्रा या:गु थाय् नं टक्सार हे धाइ ।

नेपालय् दक्ले पुलांगु थेरवादी विहार शाक्य मुनि विहार नं टक्सारय् हे दयेकूगु

ख: । उगु विहार विक्रम संवत् १९९३ सालपाखे दयेकूगु ख: । अनया नेवा:तय्सं स्वनिग:या नेवा:तय्सं थें हे गथांमुग: नख:, गुंला बाजं थाना गुंलाया इलय् चीवाहा: नापं थीथी द्य: चा:हिलेगु, यंलासि वनेगु, साया: पिकायेगु, यलय् थें हे मयया: पिकायेगु, य:मरि पुन्हि नख: हनेगुनिसें माघ महिनाय् माघ हा:वनेगु तकं याना वयाच्वंगु ख: । टक्सारया नेवा:तय्सं स्वनिग:या नेवा:तय्सं याइगु थीथी कथंया संस्कृति थें हे मचा जँक्व यायेगु (जा नकेगु), वुसादँ खायेगु, इहि यायेगु, बाह्रा तयेगु, कयतापुजा यायेगु, इहिपा यायेगु, भिं जँक्व यायेगु तकं याना वयाच्वंगु ख: । अथे हे सांस्कृतिक बाजंया ल्याखं दाफा, धिमे, नाय्खं, धा:, गुंलाबाजा, म्वाय्लि तकं पुइगु याना वयाच्वंगु दु । अथे हे प्याखंया ल्याखं दक्ले आकर्षण लाखे प्याखं पिथनेगु नाप नापं अनया थ:गु हे कथं कतांमरि प्याखं (पुतली नाच) व वनदेवीया प्याखं नं पिथनेगु याना वयाच्वंगु ख: ।

अथे हे बंगद्य:या जात्रा, भिन्ध:या जात्रा नं याना वयाच्वंगु ख: । टक्सारय् नेवा:तय्सं थ:गु हे कथं अजिमा द्य: कथं विद्याधरी पलिस्था यानात:गु दु । अथे हे नारां द्य:, भगवती, शिवालय, राम, हनुमान, गणेद्य:निसें थीथी कथंया चीभा: द्य: तकं पलिस्था यानात:गु दु । यक्व संस्कृति यल नाप स्वानाच्वंगुलिं अन वनीपिं नेवा:तय्सं नापं अन च्वंषि नेवा:तय्सं 'मिनी यल' अर्थात चीधंगु यल धका: तकं धायेगु याना वयाच्वंगु दु । थ:पिनिगु जीवनय् मनोरञ्जनया नितिं मा:गुनिसें थीथी कथंया सम्पदा, संस्कृति निर्माण यायेगु भवलय् अन स्वह्ना: हिति तकं स्थापन यानात:गु दु । थ: च्वनागु थासय् सामाजिक ज्या यायेगुनिसें समाजय् च्वना म्वाना नयेमा:गुलिं थीथी कथंया गुथि तकं टक्सारया नेवा:तय्सं दयेकूगु दु । उकिं नेवा:त न्ह्याथय् च्वंसां इपिं सामाजिक जीवनयात प्राथमिकता बिया च्वनीपिं धका: टक्सारया नेवा: वस्ती स्पष्ट याना विउगु दु ।

नेवा:त विस्थापित

उगु कथं थ:गु हे समाज निर्माण याना थ:गु हे कथं संस्कृति हना वयाच्वंषि नेवा:त लिपांगु इलय् वया धा:सा विस्थापित जुजुं वनाच्वंगु दु । विक्रम

संवत् १८७२ सालनिसें हे नेवा:तय्गु वस्ती विकास जूगु टक्सारय् २०१७ सालनिसें उगु थाय् त्व:ता मेमेगु थासय् च्वंवनिपिं भन भन अप्वया व:गु ख: । लिपांगु इलय् वया ला अन नेवा:त वच्छि हे मदये धुकूगु अवस्था दु । मूल रुपं अबले अन कँ, सिज: नापं लीया थलबल दयेकेगु नितिं दुगु खानीत बन्द जुया तापाकनिसें हे कच्चा पदार्थ हये मा:गु अले विकास निर्माणया ल्याखं ल्यूने ला:गु जक मखु यातायातया समस्या जुया नं अन च्वना व्यवसाय याये मफया अथे नेवा:त विस्थापित जूगु ख: । न्हापा टक्सार बजार लागया लिक्क ध्वदले धइगु थासय् सिज:या खानी दुगु ख:सा व खानी बन्द जुइवं टक्सार बजारय् व्यवसाय याइपिनिगु नितिं लिक्क ला:गु ख: । अथे टक्सारं धमाधम नेवा:त विस्थापित जुया अप्व: याना स्वनिग:, धरान, धनकुटा, दमक, विर्तामोड, नारायणगढ, बुतवल लागयतया थासय् वंगु ख: । उगु लागय् वना नं नेवा:तय्सं थ:थ:गु हे कथं उद्योमी जुया ज्या यानाच्वंगु अवस्था दु । आ: वच्छि हे नेवा:त अन मदये धुकूगु अवस्था दुसा छँ, छखां हे खाली याना तकं मेमेगु थासय् वना च्वंवंगु अवस्था दु ।

देग:निसें छँ तकं जिर्ण

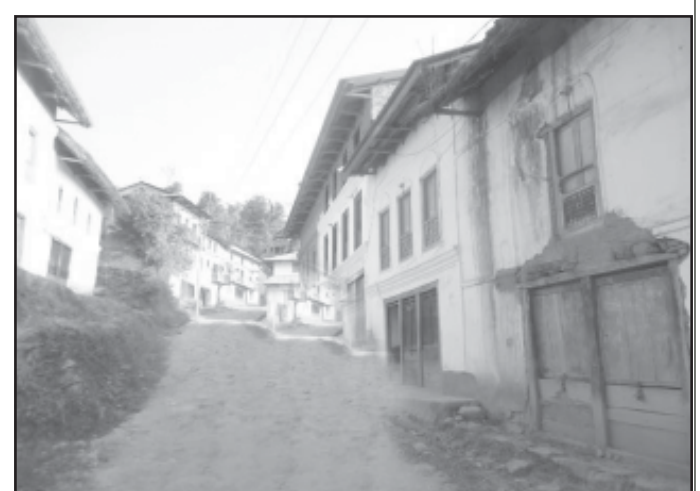
टक्सारं धमाधम नेवा:त विस्थापित जुया मेमेगु थासय् वनेवं उगु लागया नेवा:तय्गु छँ,खाली खाली जुया वनाच्वंगु दु । बालं च्वनीपिं तकं मदया खाली यानातयेमा:गु अवस्था ख: । अले छँ तकं भन भन जिर्ण जुया वनाच्वंगु दु । मेमेगु थासय् वने मफुपिं नेवा:त जक बाध्य जुया उगु थासय् च्वनाच्वंगु दु । अथे हे नेवा:तय्सं टक्सार बजारय्

गुलि नं देग: नापं थीथी कथंया सम्पदात दु अप्व: धाइथें जिर्ण जुया वनाच्वंगु दु । गुलिं गुलिं दुना वइगु अवस्थाय् तकं थ्यंगु दु ।

निस:दँ बुदिं

टक्सारय् छँ जुया थीथी जिल्लाय् वना च्वंवनाच्वंषि नापं स्वनिगलय् वयाच्वंषि जक मखु टक्सारय् हे दुपिं नेवा:तय्सं आ: टक्सारया निस:दँ हंगु दु । टक्सारय् जन्म जुया थीथी जिल्लाय् च्वनाच्वंषि नापं अनया हे नेवा:तय्सं चायेकात:गु थीथी कथंया खल: पुच:त जाना टक्सारया निस:दँ क्यंगु लसताय् धका: बुदिं हंगु ख: । टक्सार स्थापना जूगु धका: पण्डित बयाकरण नेपाल च्वयादीगु चिनाखय् उल्लेख जुयाच्वंगु विक्रम संवत् १८७२ साल व अन च्वंगु गंया अभिलेखय् योमरि पुन्हि धका: उल्लेख जुयाच्वंगुलिं हे टक्सार निस:दँ क्यंगु बुदिंया रुपय् हंगु ख: । टक्सार लिपांगु इलय् वया खाली जुजुं वनाच्वंगु दु । अले टक्सार छगू कथं न्हापाया बजार ख: धका: धाये फइगु अवस्था जक जुया वनाच्वंगु दु । अन नेवा:त भन भन म्हो जुजुं वनाच्वंगु दु ।

कन्हय् वना इतिहासय् जक टक्सार धइगु नेवा:तय्सं दयेकावंगु छगू पुलांगु बजार ख: धका: जक उल्लेख जुइगु संभावना नं मदुगु मखु । न्ह्यागु जूसां नेवा:त गन वनी अन थ:गु हे कथंया समाज निर्माण याना संस्कृति तकं विकास याइगु धइगु छगू नमुना जुया विउगु दु टक्सार बजार । लिपांगु इलय् टक्सार बजारं नेवा:त विस्थापित जुजुं वंगुलिं थ:पिनिगु जन्मभूमिक जूगुलिं थीथी जिल्लाय् वनाच्वंषि नेवा:तय्सं टक्सारयात लुमंका: छगू त:जिगु महोत्सव यायेगु तयारी या:गु धइगु नेवा: समाज दुने थ:पिनिगु पुलांगु वस्ती, थाय्वाय् नाप स्वापू ल्यंका: तईपिं ख: धका: टक्सारया नेवा:तय्सं क्यनेत्यंगु दु धका: धायेफइगु अवस्था दु ।

शिक्षक रामशंकर महर्जनयात बिचा: हायेकल

जनसेवा उच्च माध्यमिक विद्यालयया पाँगाया माध्यमिक शिक्षक पाँगा निवासी रामशंकर महर्जन भीगु न्ह्यःने मन्त । वि.सं. २०१४ साल माघ २० गते अबु स्व.अकलदास महर्जन मां ज्ञानीमाया महर्जनया प्यम्ह सन्तानया रुपय पाँगा पाघु त्वाल्य जन्म जुयादीम्ह खः । वय्कलं २०४२ सालय नि.मा.वि.या अस्थायी नियुक्ति जुया दिलसा २०४८ सालय नि.मा.वि. स्थायी नियुक्ति कयादिल । अयेहे २०५२ साल मा.वि.या अस्थायी शिक्षक नियुक्ति जुयादिल । २०६३ सालनिसं माध्यमिक विद्यालयया स्थायी शिक्षकय नियुक्ति जुयादिल । अर्ननिसं थ्यंमथ्यं निंगुदं २९ दँ जनसेवा उच्च माध्यमिक विद्यालयया स्थायी शिक्षक जुया ज्या याना च्वनादिम्ह खः ।

विद्यार्थीपिन्त थःहे मचा भाःपिया व्यवहार याइम्ह सकल च्वनामिपिनि यःम्ह शिक्षकया रुपय कायेगु याः । वय्कलं कक्षा ९ व १० या पिन्त एचपीई स्थनादीगु खः । वय्कःया

विषयलय एस.एल.सी. परीक्षाय सकल विद्यार्थीपिं बांलाःगु ल्या हयाः पास जुयावयाच्वंगु दु । थःगु विषयलय सकल विद्यार्थी पास यायेफुम्ह शिक्षकयात विइगु सिरपा वय्कलं हरेक दँय फयावयाच्वंगु दु ।

ताःइलनिसं चलस्ये ल्वचं कयाः वासः याका च्वनादिम्ह वय्कःया भतिचा म्हसुख मदुगु तायाका वंगु चैत्र २ गते अस्पताल यंकवल्य वय्कःया जहान चन्दनापं वंगु लँ दथुई हे चन्दनाया मुल्य वय्कलं सासः त्वःतादिल ।

वय्कः मदुगु खँ न्यना सकल विद्यार्थी व विद्यालयया शिक्षक शिक्षकापिं तसकं नुगः मछिका वय्कःयात श्रद्धाञ्जली बिइत पाँगाया दिपय भायादीगु खः । वय्क मदुगुलिं कीर्तिपुर नगरपालिका स्तरीय सामुदायिक विद्यालय जक मखु पश्चिम भेगिय सामुदायिक विद्यालयतसं नापं चैत्र ३ गते विद्यालयया प्रार्थन सभाय वय्कःयात श्रद्धाञ्जली देछासं व छन्हू फुक्क स्कूलय बिदा बियाः वय्कःयात बिचाः हायेका खः ।

जनसेवा उच्च मा.वि. व जनाधार सामुदायिक क्याम्पसया शिक्षक शिक्षिका, व्यवस्थापन समितिया दुजःपिपं सकल वय्कःया छँ वनाः बिचाः हायेकाःगु खः ।

वय्कःया शताब्दि पूरा जुइत्यम्ह मां, जहान, छम्ह काय व छम्ह म्थ्याय दु । ज्वजलपा वा:पौ नं वय्कःया सुखावती भुवनय वास लायेमा धकाः बिचाः हायेका च्वना ।

किपूया भिनिदँया स्वा:पा: प्याखं यँया लाय्कुलिइ चैत्र ९ गते चान्हय १० गते न्हिनय् क्यनीगु

किपूया गौरव जुयाच्वंगु स्वा:पा: प्याखं वइगु चैत्र ९ गते मंगलवा: बहनी व चैत्र १० गते बुधवा: न्हिनय यँया हनुमानध्वाखा लागाय् क्यनीगु जूगु दु । भिनिदँय छकः पिथनीगु थुगु प्याखं यँया हनुमानध्वाखाया पिने चैत्र ९ गते बहनी ४ वजेनिसं चाखः अले १० गते न्हिनय ११ वजेनिसं न्हिखः प्याखं क्यनीगु जूगु दु ।

किपूया बाघभैरव प्याखं नं धायेगु याना वयाच्वंगु गथु प्याखं धइगु किपूया न्हापांनिसंया स्वा:पा: प्याखं खः । थुगु प्याखं यँया लाय्कू व यलया लाय्कुलिइ क्यने हे यंकेमाःगु चलन दु ।

किपू व किपू जःखःया माली अर्थात गथुतयसं क्यना वयाच्वंगु प्याखं जूगुलिं थुगु प्याखंयात गथु प्याखं नं धायेगु याना वयाच्वंगु खः । अष्टमातृकाया महालक्ष्मी बाहेक सप्तमातृका नापं भैरव, सिंघनि व व्याघ्रिनी नापं गणेशः दुगु थुगु प्याखंयात किपूया नेवाःतयसं तसकं महत्व बिया वयाच्वंगु दु । वंगु गथांमुगः नखःखुन्हनिसं स्यनेगु सुरु याःगु थुगु प्याखं मोहनीया चालनिसं पिथंगु खःसा आः भलभल अष्टमी खुन्हु क्वायेकीगु जूगु दु ।

नवाः यवतान बाह्मिय दव
National Forum of newa: Journalists

ने.सं. ११३२

निक्वःगु तःमुँज्या

झःझः धायेक हने

ने.सं. ११३६ चौलागा पारु

(०७३ बैशाख ११) गते शनिवाः

**थःपिनिगु नेवाः भाय् व खय् भाय् न्ह्यागु भाय्या सुचनिसं च्वसू व साहित्यया
नितिं थाय् माःसा जिमित लुमंकादिसँ**

तपाईंको टोलमा भएका घटना कीर्तिपुरको समाचार
बनाउने हो भने तपाईं एक कल फोन गर्नुस्
हामी तपाईंको टोलको समाचार कीर्तिपुरको
समाचार बनाईदिनेछौं

**कीर्तिपुरको
चित्रण**

किपुलिं पिदनाच्वंगु कीर्तिपुर सन्देश वा:पौ व ज्वजलपा: वा:पौया ग्राहक जुइगु नितिं स्वापू तयादिसँ

कार्यालय: निखासी टोल: कीर्तिपुर नपा-३
फोन नं.: ४३३३००७, ९८४१४०१०७७

ज्वजलपा वा:पतिइ छिगू चिनाखँ/बाखँ/हाइकू
विज्ञापन व मेमेगु च्वसू पिथनेगु जूसा जिमित
स्वापू तयादिसँ

सकलसिगु मंका: सः

ज्वजलपा वा:पौ

ज्याकू: निखासी त्वा: किपू नपा-३ फोन ल्या: ४३३३००७,
९८०८६२६४२० ई-मेल : kirtipur_sandesh@live.com